

BIJLAGE 3. Actualisatie toelichting op de voorstellen

Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

De bezuinigingsvoorstellen voor de organisatie tellen op tot 19,5 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies.
- Efficiëncymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen.
- Efficiëncymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken.
- Verbeteren bedrijfsvoering en versobering personele voorzieningen.
- Besparen op/door dienstverlening externen.

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen (Totaal € 2,8 miljoen, 33,1 fte + nog uit te werken aantal fte) (in 2011 nihil, 2012 € 350.000)

De vorming van de nieuwe PIJOFACH-organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor de periode 2011-2014. Het inrichten van een shared service center (SSC) is een van de bouwstenen voor de toekomstige organisatie.

In onze organisatie kennen we nu nog een grote diversiteit binnen de diverse pijofach-werkvelden. We willen door standaardisatie en digitalisering van werkprocessen en door een concentratie van deze functies zowel een besparing realiseren als de interne dienstverlening verbeteren. De nieuwe gezamenlijke pijofach-organisatie dient efficiënt, duurzaam (flexibel) en professioneel te worden. We hebben de ambitie om de interne dienstverlening zodanig te organiseren dat deze een goede toegevoegde waarde blijft bieden aan het primaire proces. Centraliseren en schaalvergroting zijn daarbij geen doel, maar wel een belangrijk middel om aan de opdracht te kunnen voldoen. De vorming van het Shared Service Centre (SSC) moet (inclusief de hierna genoemde besparingen op huisvesting en gebouwenbeheer) minimaal een besparing opleveren van 3,8 miljoen euro structureel en een formatiereductie van minimaal 33,1 fte.

In de 3^e voortgangsrapportage hebben wij uw raad gemeld dat de taakstellingen voor 2012 deels uit formatiereductie moeten worden gerealiseerd (specifiek maatregel 1.1 P&O functie (150 duizend euro). In totaal is hiervoor een formatiereductie van bijna 7 fte (rond 20% van de totaal hiervoor ingezette formatie) voorzien, gelijkelijk te realiseren in 2012 en 2013. Deze formatiereductie zal op hoofdlijnen nader worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan (het zogenaamde 'koepelplan'), welke de basis zal vormen voor de verdere uitwerking van het SSC. Voor de in 2012 te realiseren besparingen op de p&o functie en de besparing op communicatie (200 duizend euro) zal in het 1^e kwartaal van 2012 een concreet voorstel worden gedaan.

Gezien de benodigde voorbereidingstijd voor de verdere uitwerking van met name het koepelplan SSC is er vooral voor de in 2012 te realiseren maatregelen sprake van een vertragingrisico, waarvoor we naar incidentele oplossingen zoeken.

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

Inleiding

Deze besparing wordt gerealiseerd door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen. Voor de bundeling van het vastgoedmanagement en -beheer gaat het vooral om technisch gebouwenbeheer/onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken en gezamenlijke aanbestedingen.

Vastgoed

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren. Dit willen we doen door het opzetten van een centrale Kernvastgoedorganisatie die

verantwoordelijk is voor het exploiteren van het kernvastgoed. Het kernvastgoed dient zo geëxploiteerd te worden dat de huisvestingsvraag van de gemeente Groningen optimaal wordt geaccommodeerd met de meest efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed. Daartoe wordt een Strategisch Vastgoed-plan gemaakt dat zoveel mogelijk en znodig op basis van aannames rekening houdt met actuele veranderingen in de organisatie tot 1 januari 2015 (cf. de planning van het Stappenplan PIJOFACH) en een doorkijk geeft voor de jaren daarna.

Facilitair

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te kunnen voegen tot één facilitaire organisatie. Dit project is een deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Er zijn maatregelen in voorbereiding om de taakstelling 2012 (150 duizend euro) te realiseren.

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

In ons collegeprogramma hebben we aangegeven dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. We kiezen voor dienstverlening als hefboom voor de organisatieontwikkeling en cultuurverandering. De basis daarvoor willen we in deze collegeperiode leggen. Nu al stellen we een aantal aanpassingen in de structuur voor. Daarmee is winst te behalen in het verbeteren van de dienstverlening (beleid en uitvoering), efficiency en effectiviteit. De verwachting is dat het beter en goedkoper kan.

De volgende structuurwijzigingen worden voorgesteld:

- wijkgewijs werken onderbrengen bij één dienst;
- het samenvoegen van de taken in het beheer van de openbare ruimte;
- de (programmatische) sturing op maatschappelijke ontwikkeling;
- concentreren beleidstaken.

Daarbij gaan we de primaire bedrijfsprocessen in de diensten stroomlijnen. Dit gaat over taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro.

Onderstaand geven wij de stand van zaken per onderdeel weer.

Wijkgericht werken

De voorbereidingen voor een efficiëntere en effectievere inrichting van het wijk- of gebiedsgericht werken zijn in volle gang. Daarbij maken we onderscheid tussen coördinerende, uitvoerende (beherende) en beleidsmatige taken. De coördinerende taken worden voornamelijk bij de diensten ROEZ (stadsdeelcoördinatie en stadsdeelbeheer) en OCSW (wijkzaken) uitgevoerd. Daarbij gaat het om een relatief geringe omvang in personeelsformatie. Naar verwachting is daarop maximaal 100 duizend euro tot 200 duizend euro structureel te besparen; nadere analyse moet uitwijzen hoe die besparing kan worden gerealiseerd.

Een besparing op uitvoerende en beleidsmatige taken heeft een relatie met de analyses en keuzes die bij de invulling van de taakstelling op het beheer openbare ruimte en de maatschappelijke ontwikkeling. We gaan minder dingen dubbel doen.

Bij de analyse van het wijk- en gebiedsgericht werken betrekken we ook de relaties met gesubsidieerde instellingen in het maatschappelijk domein. Die instellingen werken immers in onze opdracht ook gebiedsgericht, ook daar zijn besparingen mogelijk.

Beheer

Voor het beheer van de openbare ruimte is het doel om te komen tot één gemeentelijk organisatieonderdeel Beheer. Daarmee willen we vanuit het perspectief van de burger, op een effectieve en efficiënte manier de beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte vorm geven.

We verwachten begin 2012 een eerste uitwerking van de voorstellen - een houtskoolschets - te kunnen bespreken. Daarna volgt uitwerking in een uitvoeringsplan. Daarbij houden we rekening met een structurele bezuiniging van circa 1 miljoen euro. De formatieve consequenties en de netto besparing na aftrek van andere al ingeboekte besparingen en weglek moeten nog worden uitgewerkt.

We verwachten de nieuwe organisatie begin 2013 te starten.

Daarmee zal er een vertraging optreden in de realisatie van de geplande bezuiniging van 500 duizend euro in 2012.

Voor de samenvoeging van beheer- en onderhoudstaken zijn voorbereidingskosten gemaakt van 35 duizend euro. Het betreft onder meer inhuurkosten voor een extern adviseur en diverse organisatiekosten. Uw raad heeft hiervoor budget beschikbaar gesteld uit de reserve frictiekosten bezuinigingen 2011 - 2014.

Sturing op maatschappelijke ontwikkeling

Zie hiervoor maatregel 44.

Concentreren beleidstaken

Een voorstel voor het concentreren van de beleidsfuncties moet nog worden uitgewerkt.

4. Vorming van de directie stadstoezicht (€ 185.000, fte pm)

4.1 Overlappende taakgebieden.

Hiervoor moet in 2014 110 duizend euro worden bespaard. Door de vorming van de directie stadstoezicht willen we een efficiencyvoordeel realiseren doordat taken van RO/EZ en de Milieudienst worden samengevoegd. We onderzoeken hoe efficiencyvoordelen gerealiseerd kunnen worden.

4.2 Vergunningen.

Daarnaast willen we, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing realiseren. We streven ernaar in 2013 75 duizend euro te besparen. Dit traject is nog in voorbereiding.

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (€ 130.000, 2,7 fte)

5.1 Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib.

Bij de Milieudienst hebben we 15 duizend euro (0,5 fte) bespaard door de inzameling van Olie-Water-Slib onder te brengen bij de afdeling afvalverwerking en samen te voegen met de inzameling van gevaarlijk afval.

5.2 Loket beheer en verkeer.

Stadsbeheer en de Milieudienst hebben beide een meldingenloket die elkaar ondersteunen in de werkzaamheden. We willen deze loketten samenvoegen zodat met minder personeel kan worden volstaan. Daarmee kan 50 duizend euro (1 fte) worden bespaard.

Het samenvoegen van de loketten is gekoppeld aan de komst van de beheerdienst. In een begin 2012 te bespreken 'houtskoolschets' is opgenomen dat de beheerdienst op 1 januari 2013 van start kan gaan. Vooruitlopend op de samenvoeging wordt vacatureruimte binnen het loket niet ingevuld, waardoor de bezuiniging in 2012 eerst incidenteel wordt gerealiseerd.

5.3 DIA en Bestuursdienst.

Uit efficiency overwegingen verzorgt de DIA de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee kunnen realiseren bedraagt vanaf 2012 65 duizend euro. Het betreft 1,2 fte. Dit is een aanvulling op de PIJOFACH-taakstelling. De realisatie van deze taakstelling is in voorbereiding.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6 Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de inzet van ons personeel en loonkosten nog efficiënter maken.

6.1 Uitstroom oud/ instroom jong personeel. (1 miljoen euro vanaf 2013 / 2014)

In de periode 2011-2014 stroomt een groep medewerkers uit de organisatie vanwege pensioen of FPU. Door deze functies niet opnieuw in te vullen of deze te vervullen door jongere medewerkers kunnen besparingen worden gerealiseerd ten gunste van de bezuinigingen.

In het bezuinigingspakket is een taakstelling opgenomen van 1 miljoen euro vanaf 2013. Momenteel wordt het overzicht van functionarissen die uitstromen geactualiseerd en wordt op basis van dit overzicht de omvang van de besparingen per jaarschijf nader bepaald. Daarbij wordt tevens de overlap met de maatregel ‘Sturen op autonome uitstroom Sozawe’ nader in kaart gebracht.

Om eventuele verdragingsrisico's te voorkomen, wordt vanaf januari 2012 reeds gestart met de realisatie van deze maatregel. Voor elke vacature wordt een scherpe afweging gemaakt of deze wel of niet wordt ingevuld. Uitgangspunt is dat vacatures niet weer extern worden ingevuld. Voor vacatures die wel ingevuld moeten worden (bv. als het voorzieningenniveau naar burgers in het gedrang komt) geldt dat deze zoveel mogelijk door een jongere of een interne kandidaat wordt ingevuld. Hiertoe wordt gestart met een interne uitzendkrachtenpool.

6.2 Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool

Vacatures die vanaf 2012 ontstaan worden deels ingevuld door functionarissen uit de interne uitzendkrachtenpool. De eerste tranche van deze bezuiniging (100 duizend euro) in 2012 realiseren we naar verwachting incidenteel.

6.3 Efficiency uitvoerende taken P&O

We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) door bij de DIA de komende jaren meer en beter gebruik te maken van hulpmiddelen – zoals Emis/Plaza – waardoor minder inzet van P&O nodig is. Door handmatige werkprocessen te automatiseren, bijvoorbeeld bij ziekteverzuim en de digitalisering van de verlofkaart. Er is mogelijk sprake van een gedeeltelijke overlap met maatregel 1.1 P&O-functie. Dit is een aanvulling op de PIJOFACH-taakstellingen. Uitwerking hiervan is nog in voorbereiding.

6.4 Minder papier salarisstroken

We gaan alleen nog salarisstroken naar medewerkers versturen als er een mutatie heeft plaatsgevonden (besparing 10 duizend euro). Deze maatregel is inmiddels geëffectueerd.

6.5 Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen

Bij de DIA kunnen een aantal budgetten voor uitzendkrachten worden bespaard door de werkzaamheden anders in te vullen bij enkele afdelingen (130 duizend euro). Dit wordt gerealiseerd.

6.6 Personeelsreductie, vacatureruimte

Bij de DIA en de MD schrappen we een aantal restantvacatures (195 duizend euro). Ook dit wordt gerealiseerd.

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (€ 1 miljoen)

In de nominale compensatie die jaarlijks aan diensten wordt verstrekt wordt 0,68% over de loonsom vergoed voor compensatie van periodieken en dergelijke. We kunnen deze vergoeding verlagen omdat een toenemend deel van de medewerkers op het maximumsalaris zit. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd.

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 15 fte)

Aan de hand van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand hebben we de inschatting gemaakt dat bij de dienst SOZawe 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen of waarvoor op dit moment al efficiencymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden. In de bezuinigingsplannen zal deze taakstelling in de jaren 2012, 2013 en 2014 gelijkelijk (dus per jaar 175 duizend euro) moeten worden gerealiseerd.

Er is een overzicht van functionarissen die voor 1950 geboren zijn en dus in de periode 2012-2014 65 jaar worden. Per jaar is vastgesteld wat de vrijval is wanneer functies niet meer worden vervuld. Bij deze analyses is tevens gekeken in hoeverre de vrijval een bijdrage levert aan de concern-bezuinigingen. Dit is namelijk geen vanzelfsprekendheid aangezien een deel van de formatie van de dienst SOZawe wordt gefinancierd met bijvoorbeeld tijdelijke middelen, bijzondere bijstand en het participatiebudget. Als uitgangspunt is gehanteerd dat functies niet worden ingevuld, tenzij. Afdelingshoofden hebben de opdracht gekregen om aan te geven hoe zij omgaan met het niet opvullen van de vacature die ontstaan na vertrek van de medewerker. Daarnaast hebben zij de opdracht gekregen om na te gaan met welke medewerkers afspraken gemaakt kunnen maken over vervroegde uitstroom.

Op basis van deze interne analyses blijkt, dat de taakstelling gerealiseerd kan worden, maar wel risico's zijn te verwachten m.b.t. de fasering. Dit komt, omdat een aanzienlijk deel van de vrijval optreedt in 2015. Dat betekent, dat de totale bezuiniging wordt gerealiseerd vanaf 2015. Voor 2012 (taakstelling 175 duizend euro) is er een vertragsrisico voor naar verwachting maximaal 75 duizend euro. Hiervoor zal incidenteel dekking worden gezocht door het tijdelijk niet invullen van vacatureruimte.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (€ 650.000, 5,1 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiencymaatregelen circa 650 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

9.1 Verminderen aantal kantoorwerkplekken 300 duizend euro

We schatten in dat we vooral door Het Nieuwe Werken 500 werkstations kunnen schrappen. In totaal komt deze maatregel dan op een besparing van 300 duizend euro. De voorgestelde vermindering van het aantal werkplekken wordt gerealiseerd door medewerkers de beschikking te geven over een desktop of een laptop. Deze keuze leidt tot een besparing op de aanschafkosten en de beheerswerkzaamheden. Op dit moment werken we het voorstel uit en brengen we de gevolgen voor de verschillende organisatieonderdelen in beeld. Voor 2011 is de taakstellende bezuiniging (25 duizend euro) gerealiseerd.

Voor de jaren daarna wordt in het 1^e kwartaal van 2012 een voorstel uitgewerkt, uitgaande van een geleidelijke afbouw van het aantal werkplekken en het in relatie brengen daarvan met het aantal fte's per dienst.

9.2 Verminderen aantal telefoontoestellen 100 duizend euro

Met de recent afgeronde aanbesteding zal vanaf 2012 naar verwachting een deel van deze taakstelling kunnen worden gerealiseerd. Daarnaast onderzoeken we nog of bundeling van vaste en mobiele telefonie kan leiden tot een beperking van de vaste telefoniekosten.

De budgetten voor de aanschaf van vaste en mobiele toestellen zijn aanwezig binnen de diensten. In het kader van de PIJOFACH ontwikkelingen zullen we in het 1^e kwartaal van 2012 een voorstel voorbereiden om het beoogde bezuinigingsresultaat van 100 duizend euro te koppelen aan de PIJOFACH brede taakstelling.

9.3 Bedrijfsvoering ROEZ 150 duizend euro

Op het gebied van bedrijfsvoering kunnen we bij de dienst RO/EZ vanaf 2013 een besparing realiseren van 150 duizend euro. Het betreft huismeesterstaken, facilitaire zaken, informatievoorziening, DIV, Juridische Zaken, het wagenpark en ICT. Dit voorstel is nog in voorbereiding. \

De bezuiniging op de formatie wordt meegenomen in het uitvoeringsplan organisatieontwikkeling RO/EZ (zie maatregel 14 efficiencytaakstelling RO/EZ).

9.4 Minder secretariële ondersteuning

Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we vanaf 2013 100 duizend euro kunnen besparen. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (€ 200.000, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Via verdere centralisatie achten wij een besparing mogelijk van 200 duizend euro (2013: 100 duizend euro en 2014: 100 duizend euro). De hiermee gepaard gaande formatieve reductie van 2,5 fte kan naar de huidige inschatting via natuurlijk verloop worden gerealiseerd.

Dit voorstel is nog in voorbereiding en is mede afhankelijk van de vraag op welke wijze de informatiefunctie de komende jaren binnen de organisatie wordt geïmplementeerd (centraal versus decentraal). In het 1e kwartaal van 2012 bereiden we een concreet voorstel voor.

11. Anders financieren programma SHV (€ 340.000, fte pm)

Door op het reguliere beheerprogramma te besparen, kunnen activiteiten uit het programma Schoon Heel en Veilig (SHV) daarin worden meegenomen. Het gaat hier bijvoorbeeld over bewonerswensen (korte metten acties), verwijderen graffiti op niet-overheidsgebouwen en activiteiten uit het huiskamerproject. We schrappen de activiteiten niet, maar financieren ze via het reguliere beheerprogramma. De ontwikkelde werkwijze zal worden ingepast binnen het bestaande onderhoudsprogramma. Dit levert een besparing op van 340 duizend euro.

Deze bezuiniging is gerealiseerd. Daarbij hebben we de uitgangspunten van SHV zoveel mogelijk in de reguliere werkprocessen meegenomen. Het project Lentekriebels en het Huiskamerproject zetten we ondanks de bezuiniging voort. Daarnaast blijven we inzetten op burgerparticipatie bij beheer en onderhoud. Uiteraard zullen we de gevolgen van de bezuiniging op het programma SHV in de komende jaren wel merken. Het effect van de maatregel is wel dat bijvoorbeeld de openbare ruimte minder snel kan worden aangepast aan de wensen die leven bij burgers en gebruikers.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 4 fte)

Het kabinet wil vanaf 2012 de WWIK afschaffen, daarmee vervalt een deel van de grondslag voor het realiseren van deze bezuiniging verdwijnt. SOZAWE/Zelfstandigen voert specialistische taken uit voor specifieke doelgroepen. In een recentelijk opgesteld advies is bekeken of wij de werkzaamheden voor andere gemeenten in de regio kunnen gaan uitbreiden. Daar blijken kansen te liggen. De dienst genereert hiermee inkomsten. Door de schaalvoordelen zullen de werkzaamheden voor derden en de 'eigen' werkzaamheden efficiënter uitgevoerd kunnen worden. Van de totale taakstelling over de periode 2012 – 2014 (280 duizend euro). Daarmee kan de totale taakstelling van 180 duizend euro worden ingevuld.

Voor realisatie van de resterende 100 duizend euro zal naar een alternatief gezocht moeten worden. Wij stellen uw raad voor dit op te lossen door de bijdrage aan Onderzoek & Statistiek (O&S) structureel te verlagen. Verlaging van de bijdrage betekent dat SOZAWE minder onderzoekopdrachten aan O&S verstrekt. O&S moet dit bedrag dan uit de markt halen. De korting van de bijdrage kan gefaseerd worden doorgevoerd (2012: 45 duizend euro; 2013 additioneel 55 duizend euro), zodat de totale maatregel (280 duizend euro) kan worden gerealiseerd.

13. Verlaging concernbijdrage aan DSW/iederz (€ 700.000)

De jaarlijkse structurele concernbijdrage aan iederz bedraagt voor 2012 ca. 3,7 miljoen euro. We waren voornemens te bezuinigen op deze bijdrage aan iederz. Doel was de bijdrage in 2013 met 450 duizend euro te verminderen oplopend in 2014 tot 700 duizend euro. Door de economische crisis en de daaruit voortvloeiende verwachte achteruitgang van de rijkssubsidie kan iederz minder verdienen dan gepland. Voor 2013 stellen we daarom, conform uw raadsbesluit van 9 november jl., 450 duizend euro uit de extra beleidsmiddelen beschikbaar en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 incidenteel gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

14. Efficiencytaakstelling RO/EZ (€ 1 miljoen, fte pm)

Doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject. In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is deze bezuiniging uitgewerkt. Voorgesteld is de helft van de bezuinigingen te realiseren door reductie van het aantal leidinggevenden en de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie (m.u.v. de formatie die al bij maatregel 9.3 'bedrijfsvoering RO/EZ' is betrokken). De OR heeft een positief advies uitgebracht. Het uitvoeringsplan is inmiddels bijna afgerond. Ook een aantal bezuinigingsmaatregelen op de bedrijfsvoering van RO/EZ wordt meegenomen in het uitvoeringsplan. We verwachten wel een vertraging in de realisatie van deze taakstelling, omdat de te bezuinigen formatie niet direct weg is. Er zal eerst sprake zijn van boventalligheid. Het financiële effect wordt nader inzichtelijk gemaakt.

15. Overige efficiency maatregelen (€ 355.000, fte pm)

15.1 Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ)

Wegens technische ontwikkelingen kan de buitendienst van de Geografische Informatievoorziening met minder personeel worden uitgevoerd.

Bij de uitwerking van de bezuinigingstaakstelling is breder gekeken naar de positie van de afdeling GEO-informatie. Uitkomst is dat we de afdeling GEO willen samenvoegen met de afdeling Bouw- en Woningtoezicht. De bezuiniging van 55 duizend euro wordt gerealiseerd op het secretariaat en de landmeetkundige buitendienst.

15.2 Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ)

Oorspronkelijk was het de bedoeling het Bureau Woonwagenzaken samen met de woonschepenhaven, het kermisterrein, Bruilwering en Beheer onconventioneel wonen, onder te brengen bij de afdeling Wonen. De secretariaten konden daardoor worden gecombineerd. Dit zou een besparing opleveren van 50 duizend euro. In de reorganisatie van de dienst RO/EZ wordt de afdeling Wonen echter opgeheven en worden taken op een andere manier samengebracht.

Eind 2011 is uw raad geïnformeerd over de voortgangsrapportage woonwagenzaken. In de voortgangsrapportage is nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen kosten voor verhuur, beheer en onderhoud van gemeentelijke woonwagenbezittingen en andere gemeentelijke taken op het gebied van woonwagenzaken. De afgelopen periode is de exploitatie van de woonwagenbezittingen al aanzienlijk verbeterd, waardoor in afnemende mate een beroep wordt gedaan op de concernbijdrage. Hierdoor kan een bezuiniging van 50 duizend euro worden gerealiseerd op de concernbijdrage vanaf 2012.

15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro

Vervalt, besparing toegevoegd aan voorstel 15.4

15.4 Samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool (OCSW) 210 duizend euro

Begin 2011 presenteerden Muziekschool en het Kunstencentrum een eerste oriëntatie op de mogelijkheden tot samenwerking onder de titel Bezuinigen naar meer kwaliteit. Zoals u per brief gemeld (OS 11.2522423) is, schetsen de instellingen hierin een toekomst waarin zij gezamenlijk

verantwoordelijk zijn voor het ondersteunen en faciliteren van amateurkunst, kunstzinnige vorming en cultuureducatie in onze gemeente. Vanuit onze waardering voor het visiedocument vroegen wij de instellingen om een nadere uitwerking. Dit leidde in juli 2011 tot Kiezen voor kansen. Centrum voor de Kunsten Groningen: nu of nooit. Muziekschool en Kunstencentrum bepleiten hierin een fusie per 2012. Zij stellen dat hiermee een forse kwalitatieve en kwantitatieve sprong kan worden gemaakt ten bate van de Stad, de gemeente en de instellingen zelf. Ook in financiële zin biedt een fusie volgens de instellingen het meest toekomstbestendige scenario. Onderdeel van de plannen is onder meer een forse groei in bereik, onder meer door groepslessen en meer inzet op scholen en in de wijk.

Najaar 2011 bogen wij ons over dit door de instellingen voorgestelde scenario, dat een collegebesluit vraagt over externe verzelfstandiging van de Muziekschool. Wij onderschrijven de denkrichting van Muziekschool en Kunstencentrum, maar hechten aan een zeer zorgvuldig proces. In dat kader hebben wij vervolgens externe partijen gevraagd de financiële gevolgen goed na te rekenen en de huidige situatie van Muziekschool en Kunstencentrum nog eens in kaart te brengen. Dit om verrassingen te voorkomen na een eventuele fusie van beide partijen. Ook hebben wij de Kunstraad nader advies gevraagd over de inhoudelijke gevolgen van een eventuele fusie, met de nadruk op de kwaliteit van het aanbod voor Stad, de gemeente en het onderwijs. De Kunstraad publiceert dit advies in december 2011. Deze ontwikkelingen hebben ertoe geleid dat de in de 3^e VGR genoemde planning moest worden bijgesteld.

De resultaten van bovenstaande onderzoeken en advisering, evenals een advies van de OR van OCSW, nemen wij mee met een eventueel principebesluit tot verzelfstandiging van de Muziekschool, zodat deze kan fuseren met de Kunstencentrum Groep. Besluitvorming zal dan in het eerste kwartaal 2012 plaatsvinden in het college. Indien deze positief uitvalt, kan de fusie halverwege 2012 gestalte krijgen. Tot de te realiseren fusiedoelstellingen behoren in 2012 de start van één organisatie die de taakstelling van 160 duizend euro in 2012 oplopend naar 210 duizend euro in 2013 (de samenvoeging van de maatregelen 15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro en 62.2 Verhogen inkomsten Muziekschool 110 duizend euro) realiseert, de integratie van programma's tot één totaalaanbod tot stand brengt en een stevige groei van het aantal cursisten en de inkomsten hieruit realiseert.

16. Minder wethouders (€ 320.000, 2,5 fte)

De Bestuursdienst heeft in 2006 extra budget ontvangen voor een bestuursadviseur, (1fte), een secretaresse (1 fte), een woordvoerder (0,5 fte) inclusief de bijkomende kosten (overhead). Nu er weer 5 voltijd wethouders zijn kan dit extra budget weer vrijvallen. Dit levert 320 duizend euro op. Deze bezuiniging is gerealiseerd.

17. Raad / Griffie (€ 400.000, 2 fte)

De griffie heeft met uw raad voor 300 duizend euro aan voorstellen uitgewerkt. Het betreft onder andere lagere accountantskosten, formatiereductie en verlaging van enkele budgetten van uw raad en de griffie. Daarnaast vragen wij uw raad en de griffie nog voor 100 duizend euro aan aanvullende voorstellen uit te werken om een evenredige bijdrage te leveren aan de bezuinigingstaakstelling. Het taakstellende bedrag voor 2011 (100 duizend euro) wordt gerealiseerd.

Voor 2012 (100 duizend euro) staat een formatiereductie gepland, de maatregel is voorbereid. Voor 2013 zijn ook al enkele maatregelen voorbereid, wij vragen uw raad voor de resterende taakstelling (circa 100 duizend euro) nog een voorstel uit te werken.

18 Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (€ - 4,1 miljoen)

18.1 Risico's.

Het realiseren van de interne efficiencymaatregelen is geen gemakkelijke opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het nu geschetste niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met in totaal 500 duizend euro.

18.2 Weglekeffecten.

Bij de geselecteerde maatregelen bij de bedrijfsvoering lekt een deel weg naar tarieven, projectbudgetten en verrekeningen met derden. Dit telt op tot ongeveer 3,6 miljoen euro. Dat leidt tot een “goedkopere overheid” voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing valt daardoor wel lager uit. We hebben deze correctie nog niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt. Deze financieel-technische maatregel bedraagt in 2012 600 duizend euro.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (€ 160.000, 2,0 fte)

Het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel hield in dat we het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed wilden overdragen aan corporaties. Ondertussen hebben we organisatiebreed gekeken naar vastgoedmanagement. We hebben voorstellen gemaakt voor de toekomstige organisatie van het vastgoedmanagement (kern, strategisch en maatschappelijk vastgoed). We willen daar dit voorstel bij betrekken. Deze maatregel is derhalve nog in voorbereiding.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (€ 115.000, 1,7 fte)

Eerder onderzoek naar uitbesteding van deze taak per 2013, heeft opgeleverd dat daarmee deze taakstelling niet (volledig) kan worden gerealiseerd. Voor het wel realiseren van deze taakstelling zijn twee alternatieven uitgewerkt:

- volledig afschaffen van de commissie. Dit levert een besparing op van 38 duizend euro aan vacatiegelden en aanvullend 1½ -2 fte, zodat daarmee 115 duizend euro bespaart kan worden;
- een mengvorm tussen ambtelijk horen en horen door een externe commissie. Dit levert een besparing op van 20 duizend euro aan vacatiegelden en 1 – 1½ fte. Hiermee bedraagt de besparing rond 100 duizend euro.

Ten aanzien van de te maken keuze zal nog overleg plaatsvinden tussen de verantwoordelijk wethouder en de voorzitter van de commissie.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (€ 50.000, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk. Er wordt vanuit verenigingen druk uitgeoefend om bestaande voorzieningen uit te breiden en eventueel nieuwe voorzieningen aan te leggen en/of te bouwen. Het voorstel leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie, maar is gericht op het verminderen van die druk en het voorkomen/verminderen van extra investeringskosten in de toekomst. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar samenwerking nodig en mogelijk is en hoe die samenwerking er uit moet zien.

De uitwerking van deze maatregel is nog in voorbereiding

22. Martiniplaza / OPSB (€ 200.000, pm fte)

Wij willen onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmaatschappij OPSB van OCSW en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013.

Inmiddels is er ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest met de betreffende instellingen.

Er is een eerste aanzet om de bezuinigingen te realiseren. Op dit moment is 60% van de taakstelling voorzien van planvorming, over de resterende invulling vindt thans nadere afstemming plaats tussen beide instellingen.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel is na besluitvorming in uw raad geschrapt. Bij de Voorjaarsbrief 2012 zullen wij u een vervangend voorstel voorleggen.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENINGEN

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De besparing van 400 duizend euro voor het jaar 2011 is voor een bedrag van 300 duizend euro gerealiseerd. Voor 2012 is een besparing van 1,1 miljoen euro voorzien. Voor 500 duizend euro zal deze naar verwachting gerealiseerd worden door een groter voordeel uit een eerder (in 2009) uitgevoerde aanbesteding van energie. De resterende 600 duizend euro moet worden gerealiseerd door, vooruitlopend op de vorming van een Shared Service Center, het invoeren van zogenaamd categoriemanagement. Hierbij krijgen specifieke lijn- of stafmanagers vanuit het principe van integrale verantwoordelijkheid de gemeentebrede rol van categoriemanager. Voor iedere inkoopcategorie (productgroep) wordt een categoriemanager benoemd. Daarvoor wordt doorgaans de manager geselecteerd die het grootste belang bij/aandeel in de betrokken productgroep heeft. Deze categoriemanager heeft twee taken:

- Het opstellen van een (jaar)plan voor zijn categorie waarin de te bereiken doelstellingen zijn verwoord en hoe deze gerealiseerd zullen worden;
- Het toezien op de realisatie van dit categorieplan.

Met de invoering van categoriemanagement, een model dat ook veel bij de Rijksoverheid wordt toegepast, beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor dezelfde type inkopen bij dezelfde leveranciers of hetzelfde marktsegment. Met deze organisatorische aanpassing willen wij de (resterende) taakstelling voor 2012 ad 600 duizend euro behalen, vooral op enkele specifieke inkoopcategorieën die we gemeentebreed inkopen. Vervolgens zullen de aan te stellen categoriemanagers nog wel de binnen hun categorie ingeboekte besparingen moeten realiseren. Het realiteitsgehalte hiervan zal bij de verdere uitwerking moeten blijken. Bij deze verdere uitwerking zal meer zicht moeten komen of deze (resterende) taakstelling (geheel) kan worden gerealiseerd.

Voor 2013 en 2014 is voor de dan geldende taakstelling van 2 miljoen euro een eerste opzet gemaakt, uitgaande van een indicatieve besparing van 2 - 5% van het dan geraamde beïnvloedbare inkoopvolume. Deze voorstellen zullen nog nader worden uitgewerkt, waarbij ook de zogenaamde 'weglekeffecten' in de vorm van tariefsverlagingen e.d. in beeld zullen worden gebracht.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (€ 300.000)

25.1 Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA. 260 duizend euro

Wij verwachten dat het budget voor de regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) met 260 duizend euro kan worden verlaagd vanaf 2011. Het budget was in 2009 975 duizend euro, hierop is 300 duizend euro in mindering gebracht voor de invulling van de bezuinigingen 2007-2010. Voor uitvoeringskosten van de WGA resteert er dan nog circa 300 duizend euro. Deze maatregel wordt gerealiseerd.

25.2 Bedrijfsvoering MD. Personeel in balans. 40 duizend euro

In de begroting van de Milieudienst is 150 duizend euro opgenomen voor projecten in het kader van meester-gezel constructies en/of plaatsen van mensen, die verder afstaan van de arbeidsmarkt. Door gebruik te maken van vacatureruimte en in te leveren op de ambities kan hierop 40 duizend euro worden bezuinigd.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (€ 3,06 miljoen, 4,3 fte +pm)

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot veel voorstellen die we hier hebben samengevoegd. Een en ander heeft geresulteerd in voorstellen op het gebied van:

- besparen op kosten bedrijfskantines;
- afschaffen bedrijfsfitness;
- beperken of schrappen van de cateringfaciliteiten;
- beperken of afschaffen personeelsuitjes;

De onder maatregel 26 opgenomen besparing op externe inhuur, catering, fitness en personeelsuitjes dienen een totale besparing van 2 miljoen euro op te leveren, waarvan 750 duizend euro in 2011. Een aantal voorstellen hebben we inmiddels gerealiseerd. Voor een ander deel van de voorstellen hebben we de bezuiniging gedeeltelijk gerealiseerd en werken we deze verder uit. Daarbij hebben we geconstateerd dat er op een aantal onderdelen mogelijk sprake is van samenloop met andere door diensten ingebrachte voorstellen. Dit maakt de uitwerking complexer dan eerder was voorzien. Ten aanzien van de individuele maatregelen kan het volgende worden opgemerkt.

Fitness

Ons college heeft besloten om de bedrijfsfitness onderdeel te laten zijn van de Regeling Meerkeuzensysteem arbeidsvoorwaarden (het 'cafetariamodel'). Medewerkers kunnen, onder voorbehoud van instemming van het GO, vanaf 1 januari 2012 tegen volledige doorrekening van de kostprijs met fiscale korting (gemiddeld 40%) blijven sporten. Het besluit van het college betekent dat alle fitness faciliteiten in de gemeentelijke gebouwen (fitnessruimte en apparatuur) worden opgeheven. De kosten voor bedrijfsfitness zullen per 1 januari 2012 dus niet meer (deels) voor rekening van de werkgever komen. De maatregel levert vanaf 2012 ruim 80 duizend euro op.

Personeelsuitjes

Deze maatregel is geëffectueerd. De maatregel levert vanaf 2012 structureel ruim 80 duizend euro op.

Catering

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een exploitatie opzet volgens het RO/EZ-model. We verwachten rond de jaarwisseling de uitwerking van dit model en een operationaliseringsvoorstel. Het voorstel zal eerst nog ter informatie aan de COR worden voorgelegd. Vanaf 2012 zal naar verwachting een besparing worden gerealiseerd die oploopt tot 350 duizend euro netto na aftrek van al ingeboekte besparingen en weglek.

Externe inhuur

De taakstelling voor 2011 (633 duizend euro) is incidenteel gedekt. Voor 2012 worden structurele maatregelen voorbereid om de dan te realiseren bezuiniging van circa 1,3 miljoen euro te kunnen realiseren en incasseren.

Flankerend beleid

Ons college heeft de nota 'Flankerend beleid bezuinigingen 2011-2014' vastgesteld, waarin nadere regels en criteria zijn opgenomen inzake de te financieren herplaatsingvoorzieningen. Het flankerend beleid bestaat eruit dat de medewerkers, waarvan de functie wordt opgeheven in het kader van deze bezuinigingsoperatie op grond van de sociale leidraad een herplaatsingstraject wordt aangeboden. Het traject is erop gericht hen een passende functie aan te bieden. De kosten voor het flankerend beleid worden geschat op gemiddeld 25 duizend euro per formatieplaats (kosten herplaatsing, scholing, begeleiding etc.),

Om deze kosten te dekken, is voorgesteld de reserve IZA-gelden in te zetten. De nota flankerend beleid wordt momenteel ter advies voorgelegd aan de centrale ondernemingsraad (COR) en is ter informatie aan het georganiseerd overleg (GO) verzonden. Na dit advies zal een raadsvoorstel worden voorbereid, waarin een inschatting wordt gegeven van de kosten van flankerend beleid voor 2012.

27. Programma BoSs (€ 300.000)

Door kritisch door het programma BoSs (bedrijfsvoering, organisatieontwikkeling en Stad en stadhuis) te lopen willen we 300 duizend euro van de beschikbare 4,2 miljoen euro vrijmaken. Het resterende budget is o.a. nodig om de komende jaren de nodige projecten te realiseren voor de bezuiniging op de

PIJOFACH-functies. Deze projecten komen vooral tot stand vanuit het programma BoSs. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik gezinsbode (€ 150.000)

Sinds juni 2009 kunnen gemeenten ervoor kiezen bekendmakingen (o.a. kap- en bouwvergunningen) via het internet openbaar te maken. Jaarlijks wordt voor circa 380 duizend euro uitgegeven aan het inkopen van advertentieruimte bij de Gezinsbode. Door bekendmakingen en algemene verplichtingen via het internet (als primair kanaal) aan te bieden hoeven we minder advertentieruimte in te kopen. Hiermee kunnen we jaarlijks een besparing van naar schatting 150 duizend euro realiseren.

In september 2011 is een plan van aanpak afgerond waarin we aangeven op welke wijze de diensten een bijdrage gaan leveren aan de totale taakstelling van 150 duizend euro. De bezuiniging zal naar verwachting worden gerealiseerd.

We moeten de burgers informeren die niet over een computer beschikken. Dat zal via de andere sturingskanalen (balie, telefoon, brief) en vrije publiciteit gebeuren. Om dit vorm te geven reserveren we in het plan van aanpak ca. 30 duizend euro incidenteel voor het implementatiejaar 2012. Dat betekent dat in 2012 niet het volledige bezuinigingsbedrag kan worden gerealiseerd.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (€ 200.000)

We hebben 500 duizend euro beschikbaar voor onvoorzien uitgaven voor initiatieven uit de stad. Door de definitie van de kosten die uit dit budget gedekt mogen worden aan te scherpen, wordt het benodigde budget met 200 duizend euro teruggebracht tot 300 duizend euro.

30. Brandweer: duikploeg (€ 500.000, fte pm)

De Brandweer Stad heeft een duikploeg die ook het westelijk deel van de regio bedient. De veiligheidsregio heeft daarnaast de beschikking over een duikploeg in Delfzijl. Ook is er een duikploeg in Emmen. We willen deze taak in regionaal verband anders organiseren. We gaan daarvoor samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken en/of kijken naar uitbestedingsmogelijkheden. We willen hiermee een bezuiniging van 500 duizend euro realiseren. Het blijkt echter, dat het anders organiseren van de duiktaak slechts een fractie van de taakstelling oplevert.

Inmiddels is bekend geworden dat het bestuur van de Veiligheidsregio pas in 2014 een besluit neemt over de organisatie van de duiktaak. In de regio is overigens een voorlopig alternatief bezuinigingspakket opgesteld dat binnen de H&OG bij de regionale taakstelling wordt geteld en niet bijdraagt aan onze eigen taakstelling (zie maatregel 31).

Daarom komt ons college binnenkort met alternatieve voorstellen voor een totaalbedrag van 500 duizend euro. Er is hier wel sprake van een veragringsrisico.

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de H&OG (€ 300.000, pm fte)

Het H&OG bestuur heeft de HVD de opdracht gegeven om een bezuinigingspakket van 1 miljoen euro samen te stellen. Daarmee kan onze bijdrage aan de H&OG met 300 duizend euro worden verlaagd. Het bestuur van de H&OG heeft daartoe inmiddels een pakket van bijna 1,4 miljoen euro vastgesteld en er volgen nog enkele kleinere voorstellen. Van dat bedrag is 450 duizend euro bedoeld om rijksbezuinigingen op te vangen en de rest moet ten goede komen aan de aangesloten gemeenten. De voorgestelde maatregelen hebben gevolgen voor 7 à 8 fte van het personeel. Deels via natuurlijk verloop, maar op dit moment is zicht op 5 à 6 medewerkers die herplaatser zijn of worden.

De gemeentelijke taakstelling zal door de positieve besluitvorming bij de H&OG worden gerealiseerd.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG (€ 40.000, pm fte)

De HVD heeft 2 Officieren van Dienst Geneeskundig. Eén gefinancierd door de H&OG (waaraan de Stad via een bijdrage per inwoner meebetaald) en één door de Stad. Omdat het een regionale functie betreft horen beide functionarissen gefinancierd te worden vanuit de H&OG. De Stad draagt dan alleen via de H&OG-regeling bij aan de 2 Officieren. Dit levert een besparing op van 'tweederde functionaris'.

De taakstelling is in 2012 geregeld. De financiering is vanaf dat jaar in de H&OG begroting ondergebracht. Er is geen fte betrokken bij deze taakstelling.

Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

33. Stadspas (€ 250.000, pm fte)

Uw raad heeft in de vergadering van 30 november 2011 de nota nieuwe opzet Stadspas 2012 e.v. vastgesteld. Hiermee geven we invulling aan de taakstelling van 250 duizend euro. We zetten de pas om in een 'smalle pas': een pas voor Stadspas die op of net boven het minimuminkomen zitten (inclusief hun partner en/of kinderen), mantelzorgers en de doelgroep 50+ in de Groningse samenleving. Hiermee komen het gezinspakket, de duurste pas (65 euro) en de studentenpas te vervallen. Daarnaast krijgen alle pashouders in 2012 meer kortingen in de commerciële branche en minder in de non-profitsector. De commerciële branche ontvangt geen compensatie meer voor de verstrekte kortingen.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (€ 140.000, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie hebben we na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook hebben we toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventiemedewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor. De precieze uitwerking van de prioriteiten en de verdere aanpak met een beperktere formatie zal plaatsvinden bij het opstellen van de jaarplannen 2012 (het jaar waarin de bezuiniging gerealiseerd zal worden).

De taakstelling voor 2012 (70 duizend euro) is haalbaar door het niet vervullen van een vacature. De taakstelling voor 2013 (ook 70 duizend euro) kan ook via natuurlijk verloop worden gerealiseerd, zij het dat de vacature pas halverwege het jaar optreedt.

35. Minder personeel brugbediening (€ 100.000, fte pm)

We willen de helft van de bezuiniging in 2012 (totaal 50 duizend euro) realiseren door efficiencymaatregelen en het verhogen van de inkomsten. Deze efficiency realiseren we door vanaf 2012 buiten het vaarseizoen met 1 brugwachter minder te werken. Dit levert 28 duizend euro op. Deze maatregel heeft geen personele consequenties omdat het een uitzendkracht betreft. Daarnaast gaan we werken met een goedkoper uitzendcontract. Dat levert 10 duizend euro op. Verder willen we een vergoeding vragen voor het openen van de brug buiten de reguliere bedieningstijden, opbrengst € 12 duizend euro. Hiermee realiseren we de taakstelling van 50 duizend euro in 2012.

De invulling van de resterende taakstelling in 2013 (50 duizend euro) onderzoeken we op dit moment. Gelet op de mogelijke gevolgen voor de dienstverlening is afstemming vereist met diverse partijen,

waaronder de provincie als vaarwegbeheerder. Hierna zullen we aan uw raad definitieve voorstellen doen voor 2013.

36. Verruiging grote groengebieden (€ 835.000)

Het is mogelijk op het beheer van grote groengebieden te bezuinigen door ze te onderhouden als bos. Eventuele voorzieningen die in het gebied aanwezig zijn, zoals speelvoorzieningen, worden verwijderd en elders gebruikt. Langs wegen, fiets- en wandelpaden worden stroken van +/- 3 meter wel onderhouden op basisniveau. Dit geldt ook langs percelen van derden. Een oppervlakte van 110 ha. zal op deze wijze worden beheerd.

De bezuinigingstaakstelling voor 2011 (300 duizend euro) is gerealiseerd. De maatregelen hebben betrekking op het verruigen van gazon- en heestervakken, drie keer per jaar klepelen in plaats van wekelijks maaien, het versoberen van bermen en sloten en een beperkter programma voor groot onderhoud. Op basis van het bezuinigingsvoorstel voor 2011 is geconcludeerd dat een verdere verruiging van het groen niet haalbaar is, omdat dit de kwaliteit van de stedelijke natuur teveel aantast. Bovendien ontkomen we er dan niet aan om ook het groen in de wijken, dus in de directe woonomgeving van de burgers, te gaan verruigen.

Inmiddels hebben we alternatieve bezuinigingsvoorstellen uitgewerkt om invulling te geven aan de bezuinigingstaakstelling voor 2012 (535 duizend euro). Deze maatregelen hebben we u in de 3^e voortgangsrapportage reeds gemeld en zullen er toe leiden dat de bezuinigingstaakstelling kan worden gerealiseerd.

Zoals toegezegd bij de begrotingsbehandeling gaan wij in december 2011 nog in overleg met natuurorganisaties over de groenbezuinigingen. In de eerste voortgangsrapportage 2012 zullen wij u informeren over de uitkomsten.

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (€ 80.000)

Elke Stadsdeelbeheerder heeft een vrij budget om snel te kunnen inspelen op kleine wensen van burgers. Gezien de noodzakelijke bezuinigingen vinden we het verantwoord om vanaf 2012 30% van dit budget te korten. Deze besparing wordt gerealiseerd.

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (€ 25.000)

Gemeenten in Nederland hebben geen achterwachtverplichting meer bij nieuwe hypotheekgaranties. Daardoor kan de bijdrage aan de voorziening claims gemeentegarantie vervallen. Al afgegeven gemeentegaranties blijven wel gegarandeerd. De bezuiniging is gerealiseerd.

39. Platform GRAS (€ 20.000)

De huidige subsidie aan het Platform Gras loopt tot en met 2011. We stellen voor daarna de subsidie te verlagen met 20 duizend euro. We denken dat het platform GRAS met de nog beschikbare subsidie een goed programma voor stedenbouw en architectuur kan realiseren. De bezuiniging wordt gerealiseerd.

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (€ 500.000)

Samengevoegd met maatregel 51 ISV middelen, voor een nadere toelichting hierop verwijzen we naar deze maatregel.

41. Groninger Woonkwaliteit (€ 100.000)

We willen de inzet van middelen nieuw beleid 2007 Groninger Woonkwaliteit beëindigen. Er zijn verschillende bedragen gereserveerd voor deze post (100 duizend euro structureel in 2007, 100 duizend euro structureel in 2008 en 2 x 100 duizend euro incidenteel). De meeste middelen zijn ingezet voor o.a. energiebesparingen bij sociale huurwoningen. De 100 duizend euro incidenteel nieuw beleid uit 2008 is ingezet voor energieneutraal bouwen Meerstad. In totaal is er 200 duizend euro structureel beschikbaar. In de praktijk blijkt dat we dit bedrag jaarlijks niet volledig kunnen wegzetten. Daarom kunnen we de 100 duizend euro structureel uit 2007 bezuinigen. Dit wordt gerealiseerd.

ONDERWIJS

42. Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers (€ 260.000)

In het oorspronkelijke voorstel was voorzien in gefaseerde beëindiging van de subsidie aan stichting De Jonge Onderzoekers (jaarschijf 2012 160 duizend euro en jaarschijf 2013 nog eens 200 duizend euro, totaal dus 360 duizend euro). Uw raad heeft ons naar aanleiding van deze maatregel verzocht om het voorstel nader te onderbouwen en te onderzoeken hoe techniekeducatie meer kostenefficiënt vorm kan krijgen door samenwerking met bijvoorbeeld NDE, Technasium of een andere instelling.

Inmiddels hebben wij het voorstel nader uitgewerkt. Deze uitwerking heeft geresulteerd in een aangepast voorstel. In plaats van een beëindiging van de subsidie is er sprake van een verlaging van de subsidie met 260 duizend euro (jaarschijf 2012 80 duizend euro en jaarschijf 2013 nog eens 180 duizend euro). Het verschil tussen het oorspronkelijk te bezuinigen bedrag en de daarbij horende fasering dekken wij door het inzetten van middelen nieuw beleid (in 2012 voor een bedrag van 80 duizend euro en vanaf 1-1-2013 voor een bedrag van 100 duizend euro).

43. Afschaffen Schoolzwemmen (€ 225.000, 1 fte)

We hebben voorgesteld 225 duizend euro te bezuinigen op het schoolzwemmen door het huidige schoolzwemmen af te schaffen en in plaats daarvan een vangnet te organiseren om alle kinderen in de basisschoolleeftijd de kans te geven een diploma te halen.

De voorgenomen bezuiniging gaat volgens planning in voor het schooljaar 2012-2013. Uw raad heeft aangegeven dat de bezuiniging pas mag worden doorgevoerd als de vangnetconstructie is gerealiseerd. In overleg met de stakeholders (o.a. Onderwijs en adviescommissie voor de sport) wordt onderzocht welke varianten voor een vangnetregeling mogelijk zijn en voldoen aan uw voorwaarden. Daarbij wordt ook in kaart gebracht wat de consequenties zijn voor de exploitatie van de zwembaden en vervangende voorzieningen voor bewegingsonderwijs. In juli 2011 zijn verschillende alternatieven voor uitwerking besproken met schoolbesturen. Begin 2012 willen we het voorstel aan u voorleggen, om vanaf het schooljaar 2012-2013 de bezuiniging te kunnen doorvoeren.

WELZIJN

44. Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen euro aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1 % van het totale budget, oftewel totaal 1,7 miljoen euro. Van deze taakstelling moet 500 duizend euro worden gerealiseerd in 2012. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De

maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

Van deze taakstelling moet 500 duizend euro worden gerealiseerd in 2012. We bereiden hiervoor op korte termijn voorstellen voor.

De besluitvorming over de invulling van de bezuinigingen per 1 januari 2013 (rond 1,2 miljoen euro) zal worden betrokken bij de inrichting van de taken die in het kader van de drie decentralisaties naar de gemeente Groningen worden overgeheveld.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (€ 875.000)

45.1 WMO eigen bijdrage

Per 1 juli jl. hebben wij de eigen bijdrageregeling ingevoerd. Wij denken dat wij met het invoeren van een eigen bijdrage voor 2011 300 duizend euro kunnen besparen, uiteindelijk oplopend tot 750 duizend euro vanaf 2013. In de loop van de maand september is van het Centraal Administratiekantoor (CAK) nadere informatie ontvangen over de tot dusverre gerealiseerde eigen bijdragen.

De opbrengsten uit eigen bijdragen voor Wmo voorzieningen nemen vanaf 2011 toe doordat verzamelinkomens van burgers in 2009 (het peiljaar voor de eigen bijdrage oplegging 2011) gestegen zijn ten opzichte van de jaren daarvoor. Die stijging van verzamelinkomens blijkt een gevolg van een verhoging van de AOW-uitkering in 2009 en van het afschaffen van de aftrekregeling van bijzondere ziektekosten. In totaal zal de taakstelling m.b.t. de invoering van de eigen bijdrageregeling in 2011 naar verwachting geheel gerealiseerd kunnen worden.

45.2 WMO verschuiven HH2 naar HH1

De taakstellende ombuiging HH2 naar HH1 is weliswaar meer dan gerealiseerd (11 %), maar deze verdiensten wegen niet op tegen de meerkosten van de andere ontwikkelingen. Hiervoor verwijzen wij naar de toelichting bij maatregel 52 Afkomen van het te verwachten positief resultaat WMO.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (€ 500.000, wordt € 550.000)

We willen 500 duizend euro besparen op subsidies voor instellingen. Het bezuinigingsvoorstel "Beëindigen subsidierelatie met instellingen" is ten opzichte van het eerdere voorstel nog verhoogd met 50 duizend euro. Dat is het bedrag dat als onderdeel van het voorstel tarieven en entreegelden OCSW wordt toegerekend aan de gesubsidieerde instellingen.

Onderdeel van dit voorstel was een bezuiniging op de zelforganisaties voor een bedrag van 100 duizend euro. Tijdens de behandeling van de begroting 2012 hebben wij het betreffende onderdeel voor het jaar 2012 terug getrokken. Wij hebben daarbij aangegeven dat wij begin 2012 met een nieuw voorstel komen, nadat begin 2012 overleg is geweest met de zelforganisaties.

Een ander onderdeel van het voorstel was de beëindiging van *de* subsidie op cultuureducatie per 1 januari 2012. Ook dit onderdeel komt te vervallen. Het tekort van 30 duizend euro dat daardoor ontstaat dekken wij voor het jaar 2012 uit de extra middelen voor cultuur die in 2013 en 2014 beschikbaar komen. In de cultuurnota voor de periode 2013 -2016 zullen wij nadere voorstellen doen voor het invullen van de bezuiniging van 30 duizend euro.

Voor overige verloopt de uitwerking van het voorstel zoals in eerdere voortgangsrapportages werd gemeld.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (€ 25.000)

We verwachten hogere inkomsten bij de Werkmaatschappij Sport en Recreatie (WSR) te kunnen realiseren door de (energie)kosten nog beter door te berekenen aan degene die de kosten volgens gangbare opvatting moet dragen en door de dienstverlening aan derden door te berekenen aan degene die de dienst ontvangt. Het jaar 2012 zal worden gebruikt voor een nadere inventarisatie van de mogelijkheden. De maatregel dient uiterlijk in 2013 te zijn geëffectueerd.

De inventarisatie is gereed . Een en ander is inmiddels verwerkt in de begroting 2012.

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de subsidie te hoog is geweest. Met ingang van 1-1-2012 zal de subsidie daarom met 200 duizend euro worden verlaagd en per 1-1-2013 nogmaals met 200 duizend euro.

Deze maatregel wordt gerealiseerd.

Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (€ 3,44 miljoen)

Oorspronkelijk voorstel

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van een restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

De voorstellen zijn inmiddels door de accountant beoordeeld, vooral op onderbouwing en de samenhang met de betreffende onderhoudsplannen. Zij hebben de voorstellen inmiddels van een positief oordeel voorzien. De maatregelen zijn als volgt samen te vatten:

49.1 Restwaarde parkeergarages

Voor de parkeergarages wordt een restwaarde gehanteerd. Conform het advies van de accountant wordt hiervoor als uitgangspunt gehanteerd 25% van de aanschafwaarde. Wij hebben de Financiële Verordening hierop aangepast. Naar verwachting levert dit rond 160 duizend euro (t.o.v. de oorspronkelijke taakstelling van 300 duizend euro) op. De problemen in de exploitatie van het Parkeerbedrijf leiden er toe dat we ons af moeten vragen of dit bezuinigingsvoorstel nog wel (voor het lagere bedrag) gehandhaafd kan blijven, of dat we deze taakstelling volledig anders zullen moeten oplossen.

49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware

We willen de afschrijvingstermijn van automatiseringsapparatuur als volgt verlengen: de afschrijvingstermijn van laptops van 3 naar 4 jaar, de afschrijvingstermijn van PC's, monitoren en servers van 4 naar 5 jaar. Dit voorstel is nu doorgerekend en is al vanaf 2011 structureel gerealiseerd (was in de bezuinigingsplanning opgenomen per 2013 en 2014). De verlenging van de afschrijvingstermijn heeft wel als consequentie dat het budget voor onderhoudskosten moet worden verhoogd met 30 duizend euro per jaar. Per saldo zal dit voorstel daarom 230 duizend euro structureel opleveren.

De langere afschrijvingstermijnen hebben we inmiddels verwerkt in de tarieven van de I&A-functie. De diensten betalen nu dus een lager tarief voor de werkplekken.

49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen DIA en overige gemeentelijke gebouwen.

Zoals het onderzoek van de accountant bevestigt, hebben wij onderhoudsplannen en onderhoudsbudgetten beschikbaar om de panden in goede staat te houden, daarmee is de instandhouding gewaarborgd. Hieruit trekken wij de conclusie dat de huidige afschrijvingstermijnen van 30 jaar (aangekochte panden) en 40 jaar (nieuwbouw) feitelijk niet aansluiten op de gebruiksduur van de panden.

Daarnaast is nagegaan of bij de getaxeerde panden sprake is van geconstateerde en/of verwachte restwaarden. Binnen de wet- en regelgeving is het toegestaan om een restwaarde te hanteren bij het bepalen van de afschrijvingstermijn en de afschrijvingslasten.

Op grond van het vorenstaande verlengden wij de afschrijvingstermijnen voor het kernvastgoed naar 50 jaar en gaan een restwaarde hanteren. Het totale financiële effect bedraagt ruim 800 duizend euro. Er is wel sprake van een realisatierisico voor het financiële resultaat van deze maatregel, omdat een deel van het voordeel weglekt naar tarieven en externe financiering. Dit effect moet nog worden doorgerekend. Wel hebben we een deel van deze bezuiniging versneld kunnen realiseren.

49.5 Niet afschrijven op grondwaarde

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) wordt er niet meer afgeschreven op de grondwaarde van gebouwen.

Bij de dienst OCSW nemen daarmee de kapitaallasten tot 2015 met ruim 400 duizend euro af. Het effect van de aanpassing van het BBV is bij de andere diensten al eerder doorgerekend en verwerkt in de begroting. De maatregel is gerealiseerd.

49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

Bij concerninvesteringen hanteren wij een afschrijvingstermijn van 30 jaar. Een steekproef van een aantal concerninvesteringen leert dat een technische levensduur 40 jaar een goede afspiegeling is van de activa. Afschrijvingstermijnen baseren we op de technische levensduur van het onderliggend actief, rekening houdend met een voldoende onderhoudsniveau voor de instandhouding. De levensduur van nieuw aangelegde wegen, straten, pleinen, fietspaden, voetpaden is langer dan deze huidige afschrijvingstermijn. Onderhoud wordt uit de jaarbudgetten BORG gedekt. Gegeven deze situatie is het verantwoord de afschrijvingstermijn van concerninvesteringen te verlengen naar 40 jaar. Effect is dat de boekwaarde minder daalt door lagere afschrijvingen; de rentelasten nemen ten gevolge van deze afschrijvingsverlenging echter minder snel af.

Het voordeel bedraagt volgens huidige inzichten rond 1,6 miljoen euro bij invoering per 2011 en zal in volgende jaren licht afnemen als gevolg van de rente effecten van deze maatregel.

49.7 Riolerings

De huidige afschrijvingstermijn voor riolerings is 40 jaar, gebaseerd op een mengpercentage voor alle rioleringscomponenten. Door beter beheer, meer technische informatie, camera-inspecties krijgen wij steeds meer zicht op de levensduur van de rioolbuizen. Door relining, het aanbrengen van binnencoating, wordt de levensduur verlengd. Wij achten het verantwoord de levensduur te verlengen en een afschrijvingstermijn van 55 jaar te gaan hanteren. Landelijk worden termijnen gebruikt van 60 tot 80 jaar. Door verlenging van de afschrijvingstermijn worden de huidige afschrijvingslasten 0,3 miljoen euro lager. Tegenover deze kostenverlaging van de rioolrechten staat een hogere kostentoerekening van de veegkosten (maatregel 63) voor vrijwel hetzelfde bedrag.

Het effect van de voorgestelde verlenging van de afschrijvingstermijnen is nu berekend op 438 duizend euro per jaar vanaf 2011. Zoals bovenstaand al is aangegeven leidt dat niet tot extra bezuinigingen, maar tot een verlaging van de rioolheffing.

Samenvattend en Motie 40

Uw raad heeft bij de begrotingsbehandeling 2011 met de motie 40 "Risico's anders afschrijven" gevraagd om een toelichting op de voorgestelde aanpassing van de afschrijving. Bovenstaand is een inhoudelijke toelichting op de voorstellen gegeven. Als gesteld heeft de accountant positief geoordeeld over de voorgestelde systematiek en de samenhangende wijzigingen in de Financiële verordening ex artikel 212 Gemeentewet passen binnen de regelgeving van het BBV.

De gehele besparing (rond 3,44 miljoen euro) kon reeds in 2011 worden gerealiseerd, deze versnelling resulteert in een incidenteel voordeel voor 2011 van 830 duizend euro. Daartegenover hebben we de besparing door lagere afschrijvingen op parkeergarages (naar inschatting 160 duizend euro van de oorspronkelijk geraamde 300 duizend euro) buiten beschouwing gelaten gelet op zowel de druk op de parkeerexploitatie als ook het uitgangspunt dat de parkeerexploitatie een 'revolving fund' is, waarbij lagere lasten ten gunste van de parkeerexploitatie komen en dus niet ten gunste van de algemene middelen.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (€ 100.000)

De reserve Bodemsanering is bedoeld voor de financiering van claims/schadegevallen/risico's van (grote) bodemsaneringsprojecten en voor de kosten voor personeel, juridische toetsen, archiefonderzoek en automatisering. Jaarlijks vindt een toevoeging plaats ter grootte van € 427 duizend euro, bedoeld om de reserve op peil te houden. We stellen voor de jaarlijkse toevoeging met ingang van 2011 te reduceren tot € 327 duizend euro. Dit wordt gerealiseerd.

51. ISV middelen (€ 3,0 miljoen)

We ontvangen de komende vier jaar in totaal ca. 36 miljoen euro aan ISV middelen. De afgelopen jaren was er steeds sprake van vrijval, waaraan we in het fysieke programma andere bestemmingen hebben gegeven. Daarom zetten we een deel van de verwachte toekomstige ISV-vrijval van rond 500 duizend euro in voor de bezuinigingen, om al bestemde gemeentelijke incidentele middelen voor fysieke projecten vrij te spelen. Daarmee kan de inzet van middelen voor nieuw beleid worden beperkt. De bezuiniging van 500 duizend euro op het stadsdeelbudget hebben we aan dit voorstel toegevoegd, omdat het stadsdeelbudget wordt gefinancierd uit het ISV.

Het betreft hier geen structurele bezuiniging omdat het over incidentele middelen gaat. Bovendien staat in het regeerakkoord dat het ISV na 2014 stopgezet wordt. Als dat doorgaat, is er vanaf dat moment geen mogelijkheid deze bezuiniging te continueren.

De bezuiniging wordt gerealiseerd.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (€ 1,9 miljoen)

Uit recente analyses van de HVD blijkt, dat door de samenloop met rijksbezuinigingen de taakstelling van 1,9 miljoen euro slechts voor een zeer beperkt deel kon worden gerealiseerd. Uw raad heeft daarom bij het vaststellen van de begroting op 9 november jl. besloten vanaf 2012 1,7 miljoen euro beschikbaar te stellen uit de extra beleidsmiddelen.

Voor 2012 wordt, rekeninghoudend met deze extra bijdrage, toch nog een tekort op de WMO verwacht van 1,3 miljoen euro met name als gevolg van een toenemende vraag naar huishoudelijke hulp. Gesteld kan worden, dat door de samenloop van rijkskortingen en stijging van de uitgaven door de toegenomen vraag naar voorzieningen er bij ongewijzigd beleid helemaal geen ruimte voor afkomen meer zit in de begroting van de WMO.

Bovenstaande betekent dat we voor moeilijke keuzes komen te staan om het tekort binnen het deelprogramma Sociale Samenhang en Participatie op te lossen. Bestuurlijk is afgesproken dat de WMO-budgetten uit dit deelprogramma als geheel (HVD + OCSW) worden beoordeeld, waarvoor de beide diensten met voorstellen komen (uiterlijk bij Turap 2012-I) om het totale gat in de begroting 2012 te dekken. Bij deze maatregelen zal ook de samenloop worden betrokken met de bestaande bezuinigingstaakstelling van 1,7 miljoen euro voor het totale terrein Maatschappelijke Ondersteuning, die ook het bovenliggende werkterrein van de WMO beslaat.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (€ 1 miljoen, pm fte)

We willen onze bijdrage aan het peuterspeelzaalwerk verminderen. Het aantal kinderen dat momenteel gebruik maakt van peuterspeelzaalwerk daalt. We hebben daarom onderzocht hoe we met minder middelen deze voorziening de komende jaren gaan invullen. In december 2010 is door uw raad daartoe het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" vastgesteld. Op basis van dit uitvoeringsplan is voor het jaar 2011, volgens afspraak, een bezuiniging gerealiseerd van 400 duizend euro. In 2012 komt daar 200 duizend euro bij. Op basis van dit uitvoeringsplan concluderen wij dat de totale bezuiniging gerealiseerd kan worden.

In het najaar van 2012 evalueren we de effecten en resultaten van het uitvoeringsplan. Hierin zullen we de (mogelijke) effecten van de voorgenomen rijksbezuinigingen op de kinderdagopvang beleid op ons lokale beleid benoemen. Op basis hiervan doen we voorstellen voor de taakstellingen in 2013 en 2014.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (€ 265.000)

Onze bijdrage aan Groningen Airport Eelde stopt volgens afspraak in 2013. De bijdrage is wel structureel in de begroting opgenomen. We gaan er vanuit dat verlenging van de subsidie niet nodig is als binnenkort gestart kan worden met de baanverlenging en de subsidie naventant afgebouwd kan worden. Een en ander is afhankelijk van besluitvorming door Raad van State.

Begin november is een zitting geweest en de uitspraak wordt eind 2011 verwacht. De hoop is dat er daarna definitief duidelijkheid is en gestart kan worden met de baanverlenging.

55. Areaaluitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (€ 300.000)

In het begrotingskader is jaarlijks cumulerend 100 duizend euro opgenomen om onderhoudskosten voor nieuwe voorzieningen in de uitleggebieden te kunnen dekken bij de diensten OCSW en HVD. Hiervoor is vanuit voorgaande jaren nog een bedrag van 400 duizend euro beschikbaar waaraan geen structurele bestemming is gegeven. We willen eerst dit beschikbare budget aanspreken en zetten daarom de komende eerste drie jaarschijven in voor de bezuinigingen. Deze bezuiniging wordt dus gerealiseerd.

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (€ 990.000)

Van de bezuinigingen in de periode 2007-2010 is een deel ingezet voor het opvangen van risico's. Van deze risicobuffer kan vanaf 2011 990 duizend euro vrijvallen en worden benut voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling 2011-2014.

57. Werkwijze communicatie (€ 30.000)

Door communicatie-activiteiten over projecten van RO/EZ beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren.

58. Bijdrage erfpachtterreinen (€ 90.000)

We realiseren een besparing van 90 duizend euro door het vervallen van de erfpachtsituatie op het Zaagmulderswegterrein.

Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

59. Gehandicaptenparkeerkaart (€ 75.000)

In de beleidsnota Gehandicaptenparkeren 2012 – 2022 willen wij het uitgangspunt opnemen om de gehandicaptenparkeerkaart in rekening gaan brengen bij gebruikers. Dit uitgangspunt is ook benoemd in de discussienotitie 'Parkeren met perspectief' over de financiële toekomst van het Parkeerbedrijf. Een uitgewerkt voorstel volgt begin 2012.

60. Woonwagens (€ 35.000)

Naast de andere bezuinigingsmaatregel op woonwagenezaken (zie maatregel 15,2 Bureau Woonwagenezaken) willen we 35 duizend euro bezuinigen op het woonwagenbeleid in de stad. Daarvoor is inmiddels een aantal maatregelen in uitvoering en een aantal andere wordt nog onderzocht. De drinkwatervoorziening op De Kring is inmiddels bij alle bewoners bemeterd. Eerder betaalden we de totale rekening aan het waterbedrijf. De opslag voor watergebruik was niet kostendekkend. Voor de wijkvernieuwing waren op De Kring maar ook op enkele andere locaties openbare ruimte illegaal door bewoners bij de standplaatsen gevoegd. Met de betreffende bewoners worden inmiddels afspraken gemaakt over welke grond aan standplaatsen toegevoegd kan worden en de meerprijs die daarvoor in de maandhuur berekend wordt. De positieve financiële effecten daarvan worden vanaf dit jaar zichtbaar in de exploitatie van de gemeentelijke woonwagenvoorzieningen. Aanvullende maatregelen voor kostendoorberekening en prijzenharmonisatie worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt de bezuiniging gerealiseerd.

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (€ 70.000)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (€ 120.000)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. De invulling van deze maatregel wordt onderzocht, maar vergt meer tijd. Concreet kijken we naar het uitbreiden van betaald parkeren, de precariobelasting voor het tijdelijk gebruik van gemeentegrond en de bestaande reclamecontracten straatmeubilair.

63. Taakreductie en verandering: vegen uit rioolrecht (€ 315.000)

Op basis van onderzoek blijkt dat meer kosten van het vegen van de straten toegerekend kunnen worden aan het onderhoud van riolen. We kunnen nog een bedrag van 315 duizend euro extra onderbrengen bij de rioolrechten.

Deze toerekening (en dus bezuiniging) is gerealiseerd.

N.B.: Tegenover deze kostenverhoging staat een verlaging van de afschrijvingskosten rioleringen (zie toelichting bij 49.7 Riolering).

64. Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (€ 1 miljoen)

In de bezuinigingsvoorstellen is een taakstelling publiekrechtelijke tarieven opgenomen die wordt ingevuld door verhoging van de dekkingsgraad van een aantal tarieven. De fasering is 300 duizend euro in 2011, 400 duizend euro in 2012 en 300 duizend euro in 2013.

De tarieftaakstelling van 300 duizend euro voor 2011 is niet volledig structureel gerealiseerd. Uw raad heeft de voorgestelde verhoging van de begrafenisrechten en de afschaffing van kostenloze huwelijks-

voltrekkingen niet overgenomen. Voor het tekort van 165 duizend euro dat hierdoor is ontstaan in 2011 is incidentele dekking vastgesteld in uw vergadering van 25 mei.

De structurele invulling van de niet overgenomen voorstellen is opgeteld bij de taakstelling 2012. Ook de niet gerealiseerde taakstelling invoering reclamebelasting uit het bezuinigingsperiode 2007-2010 van 200 duizend euro is opgeteld bij de taakstelling 2012. Daarmee wordt de taakstelling 2012 in totaal 765 duizend euro.

In november heeft u de tarievennota 2012 vastgesteld. Daarin is de taakstelling 2012 ingevuld door de tarieven in totaal met 260 duizend euro te verhogen en voor 470 duizend euro aan efficiency maatregelen vast te stellen. Daarnaast is er in 2012 nog een incidentele taakstelling van 30 duizend euro te realiseren. De tariefverhogingen betreffen de leges vergunning evenementen, vergunning straatmuzikanten, ligplaatsvergunning woonschepen, drank- en horecavergunningen en de hondenbelasting. Daarnaast worden er meer veegkosten toegerekend aan de rioolrechten. Efficiency maatregelen zijn onder andere genomen bij burgerzaken, beheer begraafplaatsen en beheer openbare ruimte.

Voorstellen voor de invulling van de taakstelling 2013 zullen wij in de tarievennota 2013 opnemen.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (€ 210.000)

Dit voorstel hebben we als volgt aangepast. We hebben 50 duizend euro toegevoegd aan maatregel 46 Beëindigen subsidierelaties (was 500 duizend euro wordt 550 duizend euro). Daarnaast hebben we 110 duizend euro samengevoegd met maatregel 15.4 Samenwerking Muziekschool en Kunstencentrum (was 50 duizend euro wordt 210 duizend euro). Maatregel 65.2 Verhogen inkomsten bij de Muziekschool komt daarmee te vervallen. Daarmee resteert een taakstelling voor maatregel 65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW van 50 duizend euro.

65.1 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW 50 duizend euro

We willen de tarieven en entreegelden bij de werkmaatschappijen verhogen. Met de extra inkomsten wordt rekening gehouden bij het vaststellen van het toegestane tekort van een werkmaatschappij cq. het toegestane tekort van een werkmaatschappij wordt daarmee verminderd. Per saldo resteert een hogere opbrengst van 50 duizend euro vanaf 2012.

De invulling van de maatregelen vindt plaats door het toegestaan nadelig tekort van de werkmaatschappijen OPSB en WSR te verlagen.

De WSR heeft met ingang van het schooljaar 2011/2012 haar tarieven verhoogd waarmee het genoemde bedrag is gerealiseerd.

Omdat de OPSB met een partageregeling werkt van 80/20% moeten voor een extra opbrengst van 20 duizend euro de tarieven met 100 duizend euro worden verhoogd. Het verschil van 80 duizend euro vloeit terug naar het culturele veld. Een dergelijke forse tariefstijging was met deze maatregel niet beoogd.

Een tariefstijging kan bij de OPSB op zijn vroegst ingaan m.i.v. het theaterseizoen 2012/2013. Daardoor ontstaat een (zeer beperkt) realiseringsrisico van ca. 10 duizend euro. Gezien het voorgaande onderzoeken wij of de beoogde besparing op een andere wijze binnen de OPSB kan worden gerealiseerd.

Burgers, bedrijven, instellingen en verenigingen zullen geconfronteerd worden met hogere kosten bij gelijke diensten/dienstverlening. In verband met verhoging van de prijselasticiteit van tarieven kan verhoging tevens leiden tot vraaguitval. Dit risico wordt versterkt door de combinatie van andere kostenverhogende maatregelen en bezuinigingsvoorstellen. Het effect van vraaguitval kan groter zijn dan de opbrengst uit de hogere tarieven.

66. Leges DIA (€ 100.000)

66.1 Beperken kostenloze huwelijken

Uw raad heeft besloten deze maatregel niet uit te voeren. U heeft in mei ingestemd met ons voorstel voor incidentele dekking in 2011. In de tarievennota 2012 die in de begrotingsraad van 9 november jl. is vastgesteld, is de taakstelling structureel opgelost.

66.2 Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen.

Indien burgers buiten de piektijden verlenging van hun reisdocumenten aanvragen dan werd hiervoor een korting gegeven. Daarnaast hanteerden we ook een lager tarief bij rijbewijzen op aanvraag. Beide kortingsregelingen zijn afschaffen. Daarmee is de taakstelling van 50 duizend euro in 2011 gerealiseerd.

67. Overige aanpassing tarieven (€ 100.000)

67.1 Logiesbelasting 90 duizend euro

Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensaties verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van de algemene middelen. De 3-jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro.

Het tarief van de logiesverhoging is in 2010 verhoogd. De extra opbrengst van 62 duizend euro is in 2011 ingezet voor de bezuinigingen. Voor 2013 is een taakstelling opgenomen van 28 duizend euro.

67.2 GGD verhoging van de leges 10 duizend euro

De GHOR (Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen) heeft extra formatie gekregen naar aanleiding van de gebeurtenissen in Volendam en Enschede. Deze formatie wordt ingezet voor advisering bij het Centraal Meldpunt Evenementen (afgeven vergunningen voor honderden evenementen in de stad per jaar). Door middel van een verhoging van de leges voor evenementen met ca. 10 duizend euro wordt deze formatie doorberekenen. Dit voorstel behelst feitelijk het beter kostendekkend maken van de leges voor deze taak.

Met de vaststelling van de tarievennota 2011 door uw raad is deze taakstelling gerealiseerd.

68. Verhogen OZB (€ 4 miljoen)

Gezien de forse bezuinigingstaakstelling in deze collegeperiode hebben wij in 2011 een verhoging van de OZB-opbrengst van 4 miljoen euro doorgevoerd. Met de vaststelling van de tarievennota 2011 is deze taakstelling van 4 miljoen euro gerealiseerd.

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (nu AIM/ACG) (€ 100.000)

In 2011 zijn enkele (overigens vooral interne) uitbreidingen van dienstverlening gerealiseerd. Daarnaast is de CIO (nu AIM/ACG) via de afdeling Belastingen, betrokken bij een offerte voor drie andere gemeenten. Deze overeenkomsten worden binnenkort getekend. Wij verwachten dat er in de periode 2012-2014 nog enkele vergelijkbare offertes kunnen worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen.

Het uitbreiden van diensten aan derden heeft als financiële doelstelling het bereiken van een betere bezetting van bedrijfsmiddelen. Hiervan zijn de consequenties beperkt. Wel zal er extra aandacht moeten zijn voor accountmanagement.

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (€ 50.000)

We kijken actief of bij de omliggende gemeenten respectievelijk regionale instellingen gerichte diensten kunnen worden aangeboden. We verwachten dat we 50 duizend euro aan extra inkomsten kunnen realiseren door een betere bezetting van bedrijfsmiddelen.

In de komende periode zal duidelijk moeten worden welke uitbreiding gerealiseerd kan worden. In 2010 is al een uitbreiding van dienstverlening gerealiseerd van 50 duizend euro en reeds verwerkt in de begroting. Mocht de gewenste uitbreiding van dienstverlening niet worden geëffectueerd, dan zullen we onderzoeken of de taakstelling is te realiseren door een kostenreductie.

71. Meer werken voor derden (€ 105.000)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren, 50 duizend euro in 2012 en 55 duizend euro in 2013.

Op dit moment wordt samengewerkt met de gemeente Grootegast bij de toetsing van bouwaanvragen. Daarnaast wordt onderzocht of samenwerking met omliggende gemeenten mogelijk is op het gebied van beheer en gebruik van grootschalige topografie.